

SLOVENSKI NJAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Potovanje cesarjevo.

Gradec 5. julija.

Po slavnostni predstavi dal si je cesar v redutni dvorani deželnega gledališča predstaviti vse osobe, ki so sodelovali pri živih podobah, ter jim je izrazil Svoje najviše pripoznanje za izvrstno njih zvršitev, posebno poudarja njihovo zgodovinsko sličnost. Cesar je odličil več oseb z ogovori.

Včeraj jutro od 6. do 9. nadziral je cesar pehotne polke 27, 37 in 87 ter njihove vaje; častništvo in moštvo izreklo je po končanih vajah Svoje najviše zadovoljstvo. Na to je obiskalo Nj. Veličanstvo Kleinoschegovo tovarno za šampanjec, katero je na drobno pregledal ter se dal poučiti o marsičem. Pil je tudi ponudeno Mu pijačo, zaužil mrzel zajutrek ter zabeležil Svoje ime v spominsko knjigo. Izrazivši Svoje pripoznanje rodbini Kleinoscheg, zapustil je dvorano mej burnimi pozdravi zbrane množice.

Potem je obiskal cesar grofovsko družino Herberstein v njenem zgodovinsko znamenitem gradu Eggenberg pri Gradci. Zbrana družina dočakala Ga je pri portalu ter Ga odvedla v notranje prostore, kjer si je ogledal vse dragocene in mnogobrojne znamenitosti ter upisal Svoje ime v spominsko knjigo. (Govori se, da hoče cesar ta grad kupiti za cesarjeviča Rudolfa.)

Nj. Veličanstvo podalo se je potem v osrednji zavod usmiljenih sester, kojega je natančno pregledal, kakor tudi z njim spojeno oskrbovalnico otrok. Mej živahnimi pozdravi otrok, ki so bili v poslopji razpostavljeni, zapustil je cesar ta zavod ter je bil po vseh ulicah burno nazdravljen.

Popoludne obiskal je presvetli cesar deželno orožnico, kjer se je posebno zanimal za zbirko pušk in za voz cesarja Friderika III. z druge polovice 15. stoletja. Nadalje si je ogledal mestno

požarno stražo, Joanneum, zavod za gluheneme, ter deželno veliko realko.

Ob 6. zvečer bil je dvorni diner, h kateremu je bilo povabljenih tudi mnogo deželnih poslancev ter mestnih odbornikov.

Slavnostni ples, ki ga je priredilo Graško mesto v čast navzočnosti Nj. Veličanstva v redutnej dvorani deželnega gledališča, izpal je sijajno. Nj. Veličanstvo podalo se je ob polu devetih peš iz dvorca v gledališče, koder Ga je živahnno pozdravljalo zbrano ljudstvo. Mestni župan na čelu mestnim odbornikom vzprejel je cesarja, ki je ustolič v plesno dvorano s soprugo župana dr. Kienzla. V cesarskem salonu, kjer je bil postavljen bogato z zlatom obšit rudeče-baržunast baldakin v renaissance-slogu, imel je cesar cerkle, ter je odličil celo vrsto gospij in gospodičin z milostnimi ogovori. Prostori so bili tako okusno in bogato okrašeni, ravno tako tudi toalete izborne krasne. Nj. Veličanstvo se je zanimalo za ples in živahnno gibanje ter je zapustilo dvorano po enournem bavljenju.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. julija.

Iz Kopra se poroča, da je ondukajšnje okrajno glavarstvo iz avstrijskih dežel in ziranega italijanskega naravoslovca in vseučiliškega profesorja Domenika Lovisato, kateri je bival pri svojih sorodnikih na otoku Izli (Isola) ter se bavil z geološnimi raziskovanji. Na to pa se je podal italijanski generalni konzul Durando k deželnemu namestniku, kjer je dosegel, da se sme iztiranec še nekoliko časa muditi v Trstu. Nagib iztiranja imenuje se goror, ki ga je imel rečeni profesor pred kratkim v Vidmu o svojem potovanju po Patagoniji. Lovisato je porojen Istrijanec, a sedaj italijanski državljan.

Trgovinska zbornica Lvovska, obravnavša načrt novega volilnega reda, sklenila je v

zadnjem seji ministerstvu priporočati osnovo dveh novih volilnih razredov (za veliko trgovino in veliko industrijo) z dvema zastopnikoma v vsakem razredu, ter ob jednem izrekla, da je po trgovinskem ministerstvu nameravana oddaja volilnih listov po občinah za Lvovski volilni okraj nepričerna.

V tirolskem deželnem zboru odgovoril je deželni namestnik na interpelacijo glede upeljave nemščine v južnih Tirolah v tem smislu, da se je to zgodilo na zahtevanje dotičnega učiteljstva samo iz praktičnih uzrokov; glede podprtavljenja zasebne ljudske šole v Tridentu pa je dejal, da se vlada čuti primorano državljanom podati priliko, da zamorejo tudi izven ozkih italijanskih jezikovnih meja avstrijske države iskati si kruha, za kar pa treba znati nemški.

Vnanje države.

Po vsej Srbiji je razburjenost jako velika. Glavni uzrok temu so pač predstoječe volitve, od katerih izida zavisi obstanek ali propad sedanje vlade. Časniki, osobito opozicionarni, pišejo že v takem tonu, kakor da bi stala državica pred revolucionarnim gibanjem. Mej drugimi objavlja na pr. „Samouprava“ „perzijske liste“, v katerih se imenuje (perzijski) vladar orodje ljudstva, kateri se je po slednjega volji povzdignil na prestol in se more tudi jednako strmoglavit. „Ti vladar“ pravi se v omenjenih listih, „nesi bil tako visoko povzdignen, da bi po nas jahal.“ — Pravosodni minister Radović ustanovil je posebno sodišče v Nišu, katero ima uravnati in dognati zemljiške pravde mej Srbji in Turci. — Vlada bode poslala podpolkovnika Franasevića k manevrom v Chalons meseca avgusta.

V bolgarskih krogih je močno osupnil izredni vzprejem, ki ga je doživel Aleko paša pri sultangu v Carigradu. Opozicija proti sedanji vladi pričakuje v povratku kneza Aleksandra znamenje neizbežljive premembe vladinih odnosov, in sicer s tem večjo nestrpljivostjo, ker se po poročilih iz vzhodne Rumelije ondukajšnje razmere utrujejo, dokim se v Bolgariji vedno bolj zamotavajo. — Iz Sredca se poroča, da bode general Ernroth zopet prevzel vodstvo bolgarskih poslov in sicer kot

LISTEK.

Nevski prospekt.

(Povest, ruski spisal Nik. Vas. Gogolj. Poslovenil Y.)

(Dalje.)

Množica se je bila razšla, ulice so bile mirnejše; krasotica se ozre, zazdela se mu je, kakor bi krilat nasmej bil poigral jej na ustnih. Stresnil se je ves, pa ni veroval ni lastnim očem. Ne, svetilnica je s svojo kanljivo svitlubo malo pomudila se na nje obličji, zato je nekaj nasmehu podobnega posvetilo se na nje ustnih; — ne, prav svojim zmelenim mislim je bil torišče. Ali vender — sapa mu je zaostala v prsih, vse v njem se je premenilo v neumorljiv strah, vsi njegovi čutje so užgali se, vse je pred njim zavilo se v nekovo meglo; hodišče pod njim se je dvigalo, vozovi s konji vred so se mu zdeli, da neprehomoma poskakujó, most se je razklepal in obok je pokal, dom je stal narobe, stražarjeva stajnica se je premikala vštric njega; stražnikova helebara pa mu je trepetala v oku, — trepetala oku v zenici. Vse to pa je vzbujal le ta po-

gleđ, le nežne glavice prizor. Ni slišal — ni videl, niti čutil ni ničesar, ko je dihal za lehkimi stopinjam vabljivih nog, le skrbel je, kako bi sam stopinje ubral po svojega srca utripu. Časi pa časi je v njem oživel dvom: ali je nje obliče res tako mično ali ne, a malo se je ustavil vselej; pa utripljče srce, nezmočljiva moč in vseh čutov burnost je gnala ga naprej. Niti videl ni, da je pred domom s širimi nadstropji, s širimi vrstami oken, ognjeno svitlih oken, ki gledajo vanj, in da so na uhodišči vrata, ki mu kažo svoje železno trkalo. Videl je, da je krasotica pobegnila mu na stopnice, ozrla se, s prstom prekrižala se in dala mu znamenje, da bi šel za njo. Koleni ste utriplali mu; čuti in misli so se mu užgale; goreče radosti žarki so neubranljivo ostro prodrali mu v srce. Ne, to ni slepota! O Bog! kaka sreča to trenutje! Kak čudovit život v dveh minutah!

Ali ni le sen vse to? — Le-ta, katere čaralnemu pogledu bi bil rad dal vse svoje življenje — in da se sme približati nje bivališču, to bi mu bila neizrekljiva blaginja, — ta ma je bila udana: pogledala ga je bila! Stekel je na stopnice, ni imel nikakeršne pozemske misli; ni ga bil razgrel po-

zemške strasti plamen, — ne, čist je bil to trenutje in nedolžen, kakeršen je nesmeli mladenič, ki živi v njem nestanovita duševna potreba ljubavi. A to, kar bi v pohudobljenem človeku vzbujalo drzovite misli, prav to je tem izdatnejše jasnilo mu čutje. Ta zaupnost, katero mu je bilo pokazalo slabotne krasotice bitje, — ta udanost mu je naložila ukaz junaške strogosti, — ukaz, da mora biti veren vsem nje zahtevam. Želel je le, da bi te zahteve bile kolikor je možno težavne in zamudne, zato, da bi jih zvrševal s posebnim trudem svojih močij. Ni dvomil, da je nekova tajna in važna okolnost neznanki obudila misel, ka se zaupa njemu; da bode gotovo od njega zahtevala kako posebno postrežbo, a že je v sebi čutil moč in odločnost na vse.

Stopnice so se vile, z njimi vred pa so sukal se tudi njega bistre misli.

„Varno stopajte!“ — zazuči glas, kakor kaka plunka — in zopet se trepet probudi po vseh njegovih žilah. Na temnej višini četrtega nadstropja neznanka potrka na duri; duri se odpró in oba stope dalje. Neka ženska, dosti poštena po vnanosti, prišla jima je naproti s svečo v roci, ali pogledala je Piskareva čudno in ostro tako, da je moral oči

„sovet“ kneza Aleksandra. General Enroth, prouzročitelj zadnje ustavine spremembe, bil je že pred dvema letoma vojni minister v kabinetu Karavelov-Cankov, pa je portfelj odložil, ker se ni razumel z diplomatičnim agentom ruskim, Hitrovom.

V belgijski prestolnici vršili so se v ponedeljek večer razni pojavi prebivalstva Bruseljskega in njega okolice za revizijo 47. člena ustawe, zadevajočega razširjenje volilne pravice. Predsedniku kamore izročila se je peticija; poslancu Jansen-u pa, ki je imel pohvalno vzprejet govor, adreso. — Minister prvosrednik Hemskeerk je postavil specijalen odsek, ki se ima baviti z načrtom revizije ustawe, katerega glavne točke so: 1. Jasna in nedvomljiva definicija pravic prestolonasledstva, da se dežela obvaruje vsakeršnih iznenadenj. 2. Odpravi naj se določba, ki daje volilno pravico samo državljanom neposredne davke plačajočim, da se moglo tudi tako zvane kapacitete in rokodelski mojstri vzprejeti v volilno listo. 3. Popolno prenovljenje generalnih držav v dobah štirih ali petih let. 4. Prenaredi naj se sistem deželne brambe tako, da se upelje osebna in obligatorična vojaška služba. 5. Določba, ki zahteva za spremembo ustawe večino dveh tretjin, naj se zamenja z manj strogo. —

Dopisi.

Iz Gorice 4. julija. [Izv. dop.] Včerajšnja volitev za slovensko veliko posestvo pokazala je zopet, da so imeli tudi slovenski veleposestniki zupanje v centralni volilni odbor, kajti z veliko večino izvoljeni so tudi v tej skupini po centralnem odboru priporočani kandidatje. Udeležitev je bila tako mnogobrojna, agitacija na obeh straneh zelo živahna. Od 189 volilcev udeležilo se je glasovanja ali osebno ali s pooblaščitom 138, v italijanskem veleposestvu pa od 184 volilcev le 74. Pomisliti je pa še, da je med slovenskimi veleposestniki blizu 70 Italijanov, katerih večina je za volitev v tej skupini indiferentna, tako da smemo smelo trditi, da so se vsi slovenski veleposestniki volitve udeležili, kar kaže njih politično zrelost in jim je le v čast.

Od onih 138 oddanih glasov dobil je g. Kocijančič, veleposestnik v Podgori, 116, g. vodja Povše 89, g. notar Ivančič 85 glasov. V nasprotnem taboru je dobil g. sovetnik Goriup 56, posestnik Faganel 49, Fabiani 9, Pagliaruzzi 9 glasov.

Ako si ogledamo pa natančneje Goriupove in glasove kandidatov centralnega odbora, je očividno, da je velika večina prvih italijanskih, zadnji pa so skoraj izključljivo slovenskih veleposestnikov. Kajti veleposestniki iz Brd so volili povse v smislu centralnega odbora, mogoče, da je dobil g. Goriup par izmej 23 glasov. Iz Vipavske doline, katera šteje blizu 40 veleposestnikov, je dobil, kolikor nam znano, gospod Goriup le 4 glasove. Iz Sočke doline mu je pripadlo morebiti kakib 8 do 10 glasov iz okoli 30. Spodnji Kras je tudi volil večinoma v smislu odborovem, le Sežanski okraj je volil menda izključljivo v nasprotnem smislu, a slučajno je tam število veleposestnikov zelo pičlo. Da ni tedaj toliko

število Italijanov v slovenskem veleposestvu, zbobnali bi vsi pomagači in pristaši gospoda Goriupa, namreč gg. župani Devetak, Malnik, Mahorčič in Leban, kakih bornih 20 do 25 glasov zanj, — istinito tako malo.

Čudimo se le, da ni dobil g. Faganel več nego 49 glasov. G. Faganel je bil zadnjih 12 let poslanec in se je vedno odločno narodno vedel, tudi v obči je g. Faganel zelo priljubljena oseba. Menda mu je to največ škodilo, da je začel zadnji čas g. Goriupa priporočati, o katerem se ni nikdar slišalo, da bi si bil za slovenski narod katere koli zasluge pridobil.

Tudi ta volitev je jasen dokaz, za kom stoji slovenski narod na Goriškem.

Iz Celja 3. julija. [Izv. dop.] Iz vsega srca radujemo se Slovinci, da bomo skoraj zamogli na lastni zemlji pozdraviti presvitlega cesarja, kateri se izmej vseh vladarjev kaže ob vsakej priliki najbolj dobrotljivega. Saj skoraj ni kraja v našej monarhiji, kateremu že ne bi naš cesar odprl svoje rado darne roke v potrebi in nesreči. Torej tudi iz hvaležnosti veselje zaradi prihoda Nj. Veličanstva ter velike priprave za prav slovesni sprejem povsodi. Pa ovo veselje nam hočejo naši nasprotniki kolikor mogoče omejiti in ogreniti. Tako smo že čitali, da g. Haas v Celji hoče nam Slovencem mesto jajceta kamen, mesto ribe pa škorpijona podeliti; hoče nas Slovence na stran poriniti in le Nemcem in nemškutarjem največ svobodo pripustiti. Kaj namerava družega kakor to, če nasvetuje slovenskim županom, da naj kličejo ob prihodu svitlega cesarja „vivat“, namesto „živio“.

Nadalje smo slišali o nekem res prečudnem ukazu. Tiste občinske table, na katerih je le slovenski napis, so morale občine na svoje stroške, dasi so bile še v najlepšem stanu, odstraniti in poleg slovenskega napisa moral se je dostaviti tudi nemški.

Radovedni smo silno, če je to povelje došlo tudi tistim občinam, katere imajo samo nemški napis, občinam, kjer nemškutarji zvonec nosijo. Ali mora res na Slovenskem dvojni napis biti? Bomo se že še prepričali! — Nemški kmet bi rekel: „so a befehl is schon zu has.“

Torej smo zares, ko smo to slišali, pomilovali občinskega tajnika v Šent Jurji na južni železnici, kateri je v največji vročini begal od table do table ter iskal poleg slovenskega napisa tudi nemškega, in če ga ni bilo, bila je kmalu lestvica pristavljenia in kakor blisk uren zginila je slovenska tabla. Zdaj pa bodo ove slovenske table doobile svatovsko oblačilo, prerodile se bodo; napis bode slovenski in nemški. Navadno ima nemški jezik prednost na slovenski zemlji in tako se lahko zgodi, da bode pod nemškim napisom slovenski jezik še smel čepeti.

Iz Litija 5. julija. [Izv. dop.] Kakor znano, določeno je, da se bode presvitli cesar

na svojem potu s Štirskega proti Ljubljani tudi nekoliko trenutkov na Litiji železnični postaji pomudil. Gotovo to vsakega iz vsega srca veseli, ki nema sredstev ne priložnosti, da bi si slavnost v Ljubljani ogledal. Nadejal bi se torej človek, da se temu visokemu obisku primerne priprave delajo; da se sploh veliko prireja, da se ta slavnost poviša, da se izkaže Najvišemu gostu primerna čast; — a motil bi se zelo. Razen nekaj zastav in drugih malenkostij ni videti še kaj posebnega, dasi so dnevi do tedaj že zelo seštetni. Urno tedaj Litijci, pokažite, da umete tudi vi z drugimi prebivalci Kranjske dostojočno čisliti visoki obisk in da veste obhajati nenavadno redko slavnost 600letnice združenja z našo presvitlo vladarsko hišo.

Drugače je iz mnogih ozirov življenje v Litiji skoro bi reklo dolgočasno. Ni je videti take zaupnosti, tacega neposiljenega družabnega življenja, kot je to sploh drugod navada. Iz tega najbrže izvira, da tu še dozdaj ni duha o kakem pravem družbenem življenju. Niti najmanjega društva nemamo v Litiji, akoravno imamo prav veliko razumnikov in odičnih osob. In dandanes je tako družabno življenje prvi in glavni pogoj prijetnemu socijalnemu bivanju in napredku. Skoro v najbolj skromni pogorski vasi se dobi dandanes že kako primerno društvo; ali naj bo tedaj naša Litija vedno še v zadnjej vrsti, ali naj jo res one male hribovske vasice prekose? Urno združite se! Vsaki naj nekoliko stori in se potrudi v prid občemu blagru in kmalu bode drugače. Ne glede na prijetnosti, ki je vsekakor podaje družveno življenje, prirejali bi si tukaj lehko izredno prijazne in mično kratkočasne zabavne večere, kajti gotovo se zamore Litija ponašati, da ima v svoji sredini izrednih močij, ki bi se pri prvej priliki, ko bi se Litija preročila v tem smislu, veselim srcem posvetile družabnemu življenju. K—v.

Iz Šentjurja pri Kranji 2. julija. [Izv. dop.] Kakor je znano, obiskalo nas bode letos o priliki šeststoletnice Nj. Veličanstvo presvitli cesar. Tudi pri nas bodo imeli srečo, pokloniti se svojemu Najvišemu gospodu in cesarju.

Zatorej radostnega srca naznanjam, da bodo o tej priliki dobili novo krasno slovensko zastavo, ki bode našim potomcem kot spomenik šeststoletnice kazala, da smo bili zvesti gaslu: „Vse za vero, dom in cara!“ Imeli smo tudi poprej lepo slovensko zastavo, ki je bila prejšnja leta na dveh taborih odčena z lepimi trakovi, ali čuje! ko se je po neki svečanosti nekoliko zaradi mokrote razobesila, bila je po neki zlobni roki tihotapno ukradena in raztrgana. Čudno pa resnično! — Prevzeli so pa zdaj nalogu, da so nabrali potrebnih novcev za novo zastavo tukajšnji narodni Šentjurski mladeniči, in se tudi začeli učiti novejše slovenske narodne pesni.

Naj jim bode tukaj za njih trud izrečena presrčna zahvala, kakor tudi vsem darovalcem, ki

povesiti. Stopila sta v sobo. Tri ženska bitja po raznih koteh se pokažo njega očem. Jedna je razkładala karte, jedna je sedela pred klavirjem in z dvema prstoma igrala nekaj žalostnega, podobnega stari polonezi, tretja pa je sedela pred zrkalom, z glavnikom razčesavalata dolge lase, a ni pomislila na to, da bi bila končala svojo toaletu o prihodu tujih osebe. Nekaka neprijetna nerednost, kakeršno nahajate pri samoživcu po zunemarjeni sobi, kazala se je po vsej sobi. Posobje, kako lepo, pokrito je bilo s prahom; pajek je s svojo pajčevino preprezal krasni strop; skozi nezaprete duri sosednje sobe se je svetil črevelj z ostrogo vred in rudeče smijala uradne sukuje podloga; hrumotno moško govorjenje in prav srčno žensko smjanje se je slišalo iz nje.

Bog! — kam je bil prišel! Iz početka sam svojim očem ni hotel verovati — in začel je pazno motriti predmete, ki so polnili sobo; ali gole stene in brez vsakojakih zaves okna so razodevala pomanjkanje dobre gospodinje; brezživotna lica teh žalostnih bitij, katerih jedno je sedelo mu prav pred nosom in mirno gledalo ga tako, kakor zaplata žedi na tuje obleki, — vse to mu je pričalo, da je prišel v zunemarjeno stanišče, kjer ima svoje bivališče z žalostno pohujšljivost, izrodek napačne omikanosti in

premnožne prestolne ljudnosti; — v stanišče, kjer je človek zatrli vse bogočastje in posmehuje se vsemu krepostju in svetučemu čutju, ki diči živenje, — kjer je ženska, ta krasotica svetá, krona stvarjenja, premenila se v nekovo čudočito dvoumno bitje, — kjer je duševnej čistoti in vsej ženskosti odvedala se in gnjusobno prisvojila si moško vedenje in smelost, ter že nebala biti slabo, prekrasno in od nas tako različno bitje. Piskarev je od vrha do tal meril jo z zavzetimi očmi, kakor bi se bil hotel še preveriti, ali je to prav ta, katera ga je tako očarala na Nevskem prizorišči in zvabila za seboj. Ali stala je pred njim tako lepa; lase je imela tako krasne; oči so jej bile še zmirom tako čaralne! A bila je čvrsta; le sedemnajst let je bila stara; podoba je kazala, da je stoprv zalotila jo strašna kužnost. Ni se upal še dotakniti nje obličja, belo živega in malo senčnega vsled rahle rudečice — velekrasna je bila res.

Nepremično je stal pred njo in že se je hotel zamisliti prostoduševno tako, kakor se je bil zamislil poprej. Ali krasotico je dolgočasilo to verno molčanje: pomenljivo je nasmijala se in gledala mu je naravnost v oči. Pa ta nasmeh je bil polen žalostne drzovitosti: tako je bil čudovit in ujemal se

je z nje obličjem tako, kakor izraz bogočastnosti pristuje tatovemu obrazu ali kupčijska knjiga pesniku. Stresnil se je. Krasotica je odprla svoja razkošna usta in spregovorila nekaj, ali bilo je oboje tako abotno, tako dvomljivo, kakor bi s poštenostjo vred človeka zapustil tudi razum. Ni hotel slišati ničesar več. Nenavadno je bil smešen in neukreten, kakor kak otrok. Ne, da bi bil zaužil to udanost, — ne, da bi bil vesel take prilike, kakeršna bi bila na njegovem mestu vsakemu sicer ugodna, temuž zbežal je kakor jelen, in na moč hitro pribel na ulico.

Povešene glave in poobešenih rok je sedel v svoji stanicici, kakor kakov revež, ki je našel biser, pa je padel v morje mu. „Takova krasotica, takā čaralna vnanost! — a kje? — na kakem mestu?“

To je bilo vse, kar je mogel spregovoriti.

Nikoli, res je to, nas žaloba ne ovlača tako silno, kakor o pogledu na krasoto, ki je dotaknila se je budobija s svojim strupovitim dihom. Ko bi še ostudnost jednila se z njo! — ali krasota, nežna krasota — le-ta se le s poštenostjo in čistostjo vred zliva v naše misli.

(Dalje prih.)

so nekateri segli globoko v žep in se blagodušno izkazali prave domoljube.

Naj vam še naznanim veselo prikazen, kako da tukaj čez dalje bolj kmetsko ljudstvo čita slovenske časnike; veselo je videti ljudstvo posebno ob nedeljah, ko gredo časniki od roke do roke po vasi.

Pisal sem že pred tremi leti, kako potrebno in koristno bi bilo tukaj v Šentjurji bralno društvo, ker broji vas blizu 200 hišnih številk in ker imajo taka društva že veči del povsod, kjer se je ljudstvo probudilo iz narodnega spanja. Kajti bralna društva po vsi moči pospešujejo narodno zavest in lepo obnašanje mladeničev in mož, in pomagajo k zdravi omiki in duševnemu razvedrenju. Zatoraj Šentjurski narodnjaki, povzdignimo glas! Viribus unitis, ustanovimo bralno društvo, da se budem v društvenih prostorih zbirali pod novim praporom sebi in domovini v slavo.

Faciter.

Iz Ljubnega 4. julija [Izv. dop.] V dan 1. t. m., ko je naš mili cesar dospel v glavno mesto zelene Štirske, obhal je kaj lepo naš stari, ob levem bregu bistre Savinje ležeči trg Ljubno spomin združenja Štirske dežele in slovenskih pokrajin s Habsburško rodovino. — Slovensko prebivalstvo trga in cele občine pokazalo je, da svojega modrega vladarja čista in ljubi, da mu je udano in zvesto. Trg je bil zavsem praznično opravljen; nad 40 zastav: cesarskih, — štirskeh — največ pa narodnih belomodro-rudečih — plapolalo je raz strehe, okna in visoka drevesa. Na večer zažigali so mnogobrojne kresove na gričih, pa tudi na najvišjih vrhuncih naši vrli slovenski gorjanci, da so se videli daleč po Savinskej dolini do Celja in dalje do Zagreba k našim sobratom Hrvatom. Trg bil je razsvetljen, okna okrašena z mnogoterimi in mnogovrstnimi slovenskimi napisimi in transparenti v slavo vse cesarske rodbine. Na trgu zbral se je mešani pevski zbor, obkoljen od reservistov, ter glasno iz dna srca zapel cesarsko himno, po kateri zadonel je strel možnarjev. — V dan 2. t. m. zbudilo nas je gromenje možnarjev in lepo ubrano zvonenje. O 1/28 uri zbral se je na trgu občinski zastop in krajni šolski svet Ljubenski, krdelo veteranov, reservistov in domobranov, šolska mladež z učitelji, kakor tudi večnoma vsi farani, ter se v dolgi procesiji podali med trobentanjem in bobnanjem v cerkev sv. Jožefa na Rosulih, da pokažejo v hvaležni molitvi udanost do prevzimene Habsburške dinastije, Boga proseč: „da nam preblagega očeta, prevzetenega cesarja Franja Josipa I. in vso njegovo rodbino še dolgo ohrani.“ — V kratkej pa jedrnatej pridi povedal nam je naš gosp. župnik, znan kot dober govornik, pomen slavnosti, in končal z opominom na ljudstvo, v cerkvi natlačeno, „naj se njih srca, kakor plamen v gorečih molitvah in prošnjah vzdigujejo kvišku, da nam mili Bog obvaruje, ohrani in oblagruje našega vladarja.“ — Za tem sledi slovensna peta sv. maša, „Te Deum“ in cesarska himna. — Po cerkveni slovesnosti podali so se dotični zastopi, šolska mladina in ljudstvo na tako imenovani „forst“, kraj, za veselico odmerjen, in s podobama cesarja in cesarice okinčan. — Po slavnostnem z živoklici vzprejetem govoru zapoje se zopet cesarska himna spremljena s strehom. — Potem defilirajo pred v redu stoječimi zastopi in šolsko mladino reservisti, domobranci in veterani. Šolske mladini razdelilo se je 40 kukičic „Habsburški rod“. — Pričela se je obta veselica z mnogimi nagovori in napitnicami.

Rezervisti, domobranci in veterani so pri vajah pokazali, da so se pri vojakih izvrstno izurili in da vojaških vaj še neso pozabili. — Z veseljem postreglo se jim je s pivom, vinom in kruhom. Isto tako se je pri vaji šolarjev pokazalo, da se je gospod učitelj mnogo in uspešno trudil, gspd. učiteljica pa poštene in prijetne igre z deklamacijami uvežbala.

S to slavnostjo pokazal je naš trg in vse prebivalstvo, da njih srca goré za potomca preslavne Habsburške dinastije, kateremu je vsakdo iskreno udan in neomahljivo zvest, dok mu bo kri v žilah krožila.

Mnogo naših ljudij se ne bode strašilo osem ur dolgega puta v 11. dan t. m. v Celje, da bi vi-

deli blago obliče našega vladarja in z drugimi slovenskimi prišleci vzkliknili gromoviti živio!

Iz Ribnici 3. julija. [Izv. dop.] V posnjenje članka iz Ribniške doline v „Slovenskem Narodu“ od 30. junija št. 147 vam pošljem naslednje vrste.

Omenjeni dopis je sicer večinoma resničen, vendar je resnica v njem tako zasukana, da se ne zamore na nikak način najti, ako se stvar ne pojasni:

1. Se dopisnik zaletuje ob kompromis, katerega so bili Ribničanje s Kočevci napravili. Temu se pa ni moglo izogniti, ker ima trg Ribnica le 50 volilcev, Kočevje pa 80, in mislim, da še nekaj čez. Kaj pomaga torej Ribničanom, ako bi hoteli svojega kandidata postaviti, ker iz Ribnice bi ne bili zamogli vseh volilcev spraviti na volišče, in ker bi Ribniški kandidat v Kočevji k večjemu 15 glasov dobil, drugi Kočevarji volijo pa vedno kot jeden mož.

2. Ne vem, od kod je dobil dopisnik omenjenega dopisa prepričanje, da se bo Ribnica izbrisala iz vrste narodnih trgov. Prosim ga tedaj, naj bi svoje prepričanje o tem naznani.

3. Tudi to, da nema Ribnica moža, katerega bi si za župana izbrala, ni res, ampak nobeden pri zadnji volitvi izvoljenih odbornikov ni bil tukajšnji duhovščini po volji, zato je tudi pri zunanjih odbornikih to dognala, da so, ker so imeli oui večino, iz mej sebe volili župana.

4. Da je Čitalnica izginila ali se usušila pa ni kriv nobeden sedaj v Ribnici stanujocih „mož“, ker razen jednega so se že tedanji odborniki od tod preselili. To je bil res velik naroden greh, ali kar se je takrat storilo, ni sedaj več za popraviti. Pa sedaj o tem govoriti se mi na zdi umestno, znabit še pride čas, ko budem o tem spregovoril in načinko naznani, kako in kaj se je takrat ravnalo.

5. Tudi tega ni nobeden Ribničan kriv, da krajni šolski svet nema še predsednika, ker to ne spada v naše področje.

6. Gospod pisalec zgoraj omenjenega dopisa, povejte mi samo to: katera gostilna v Ribnici ni narodna, ali katere gostilne lastnik je nemškutar? Zahvalite Boga, da vam lončeni „bajs“ še ni zabrenčal v neljubo odpotnico.

Sploh pa bi se lahko posluževali uljudnejših izrazov in ne treba smešiti „piskrov in reščet“, kajti bolje je piskre in reščeta delati in se pošteno preživeti, nego delati d

Pa, akoravno nemamo tu nikakega narodnega društva, je vendar ljudstvo za narodno stvar ravno tako ali pa še bolje uneto, kot tam, kjer imajo društvo. In dokler si bosta sedaj obstoječi stranki tako ostro nasproti stali, kot sedaj, ni mogoče ustanoviti nikakega društva, in kdor bi poskušal, opekel bi si prste, ker prva nema zadostne materialne podpore, drugi pa manjka delujočih močij.

Domače stvari.

(K prihodu Nj. Veličanstva.) Po vodom deželne slavnosti bode 12. t. m. v stolni cerkvi slovensna maša. Da ne bode nikakega nereda, zapre se cerkev ob 7. uri za navadno občinstvo in je od 7. do 7^{1/2}. ure dovoljen ustrop le tistim privavnim osobam, ki imajo izkaznice stolnega župništva. Po 7^{1/2}. uri ne bode nikomur dovoljen ustrop.

(„Missa solemnis“ in memoriam felicissimi DC annorum regiminis augustiniae ac serenissimae domus Habsburgicae in ducatu Carnioliae“ zove se slavnostna maša, katero je za rečeni slučaj zložil koro vodja prestolne cerkve gosp. Anton Foerster in katera se bode pela ob navzočnosti Nj. Veličanstva pri velikej maši dne 12. t. m. v prestolni cerkvi. Omenjena maša zložena je tako praktično, da se zamore peti z mešanim zborom z orkestrom ali orglami, ali pa tudi vokalno brez spremjevanja. Vso kompozicijo prošnja slavnostno navdahnjeni, a vendar pravi cerkveni čut, ter dela vnanja nje oblika vso čast domačej tiskarni R. Miličevej. Založilo je to mašo „Cecilijansko društvo“ ter jo ravnokar razposilja svojim članom kot slavnostno darilo.

— (Znižana voznina.) Vodstvo južne železnice ukrenilo je brzovjavno, da o priliki prihoda presvitlega cesarja za 50% znižana voznina velja tudi za vse postaje počeniš v Brežicah pa do Trbovelj od 10. do uštetege 15. t. m. v vseh treh razredih v Ljubljano in nazaj. Štajerci in Dolenjci, za katere se je v posebni prošnji potegnil gosp. poslanec V. Pfeifer, so po tem ukrepu tudi deležni na polovico znižane voznine.

— (Brez komentara.) Kot zastopnik neke stranke uvožil je dr. Zarnik v Ljubljani revizijski rekurz na najviše sodišče v slovenskem jeziku. Te dni vrnili se je akt z odlokom, da naj se priviz v treh dneh predloži v nemškem jeziku.

— (Duhovna svetovalca) postala sta gosp. Jan. Rozman, župnik pri sv. Jakobu v Ljubljani in g. Kalist Medic, župnik frančiškanski v Ljubljani.

— (Vabilo k svečanosti), katero priredi Ptujška Čitalnica dne 10. julija t. l. v svojih prostorih „Narodnem domu“ o priliki prihoda Nj. Veličanstva. Vspored: 1. A. Nedvěd: „Slovenska dežela“, možki zbor. 2. Hajdrib: „Jadransko morje“, možki zbor. 3. Slavnostni govor, govoriti veleč. gosp. Božidar Raič. 4. Miklošič: „Austrija moja“, mešani zbor. 5. Dr. B. Iipavc: „Vojaška“, možki zbor. 6. Beethoven: „Noč“, čveterospev. 7. Beethoven: „Jubelouverture“. 8. Klaič: „Sovračanje“, možki zbor. 10. Parma: „Veneč slovenskih pesnij“, potpourri za 2 gosli, cello in glasovir (čveteroročno). 11. A. Nedvěd: „Zvezna“, možki zbor. Začetek ob 8 uri zvečer.

— (Gosp. Viktor Parma), ki se nam je že priljubil kot srečen in plodovit kompoziter, izdal je povodom 600letnice „Jubelmarsch zur Erinnerung an die allerhöchste Auwesenheit Seiner k. u. k. apost. Majestät Franz Josef I. in Krain anlässlich der Jubelfeier der sechshundertjährigen Zugehörigkeit des Landes Krain zur Hausmacht des durchlauchtigsten Kaiserhauses für das Pianoforte compo-nirt. Op. 11. — Ta slavnostna popotnica obsega 11 stranij in ima jako elegantno obliko. Cena jej je 75 kr. Dobiva se pri založniku J. Gontini-ji v Ljubljani.

— (Na tukajšnji podkovski šoli) vršila se je 29. junija skušnja iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Predsedoval je izprševalni komisiji vodja podkovske šole, dr. K. vitez Bleiweis Trstenški, izprševalca bila sta c. kr. okr. živinozdravnik gosp. F. Gaspari in učitelj podkovske šole, gosp. E. Šlegel. Samo iz podkovstva bili so izprašani sledeči kovački mojstri, kateri pa niso obiskovali podkovske šole: Ažman Franjo iz Viča, Fabijan Jurij iz Istre (oba sta mojstra na Kočevskem), Medic Jurij iz Koprivnika na Kočevskem, Poženel Janez iz Črnega Vrha, Röthel Franjo iz Loke okraja Črnomeljskega, Železnikar Franjo iz Mokronoga. Omenjeni kovači pokazali so po teoretični in praktični, ves dan trajajoči skušnji zadostno vednost v podkovstvu. Iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa bili so izprašani sledeči kovački učenci, kateri so bili pol leta v podkovski šoli: Bratina Karol in Brecer Fran, oba iz Šturi, okraja Postojnskega, Jeme Franc iz Logatec, Klun Franc iz Lienfelda na Kočevskem, Kirinčič M. to iz Karlovega na Hrvatskem, Mramor Franc iz Nove vasi, okraja Logaškega in Župan Andrej iz Zgornjega Otoka v Radovljiskem okraji.

— (Iz Ilirske Bistrice) se nam piše: Danes popoldne 4. t. m. je toča s silnim viharjem uničila vasi: Studena Gora, Pavlica na Primorskem, Mala, Velika Bukovca in Soze na Kranjskem. Na stotine centov sena je odplavljenih, tudi kosci so se komaj rešili.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Krško 5. julija. Na ulogo Krškega županstva je vodstvo južne železnice znižalo vožno ceno na polovico za vse postaje mej Brežicami do Ljubljane in nazaj od 10. do 15. julija.

Dunaj 5. julija. „Wiener-Zeitung“ poroča, da je knez Lobkovic imenovan vrhovnim

deželnim maršalom za Česko, dr. Waldert na-mestnikom.

Plauen 6. julija. Saksonski kralj potujoč po Vogtlandu obiskal je v Mitan-u tovarniško poslopje George. Vozni stol, v katerem se je hotel kralj s spremstvom peljati kvišku, zdrsnil je navzdol in večja peza padla je na tla in ubila okrožnega glavarja Hübler-ja. Ravnatelj tovarne težko ranjen. Kralj in drugi neso poškodovani. Kralja je dogodek tako pretresel, da je ustavil potovanje in se vrnil v Draždane.

Madrid 4. julija. Zanikava se, da bi bi bila na Malti kolera.

Zahvala.

Gospod dr. A. Gregorič, odvetnik v Ptiji, daroval je radovljeno šoli pri Malej Nedelji znesek 20 gold., za kar se krajni šolski svet blagemu dobrotniku najsrceje zahvaljuje.

Mala Nedelja, dné 1. julija 1883.

A. Božič,
načelnik.

Zahvala.

Slavna "Posojilnica v Celji" je po svojem ravnatelji g. M. Vošnjaku darovala tukajšnji šolski mladini 50 iztisov J. Tomšičeve knjižice "Habsburški rod", za kar se v imenu obdarovane mladine najtoplejša zahvala izreka.

Krajni šolski svet v Vojniku,
dné 3. julija 1883.

Jan. Kompoljsek,
načelnik.

Tone Brezovnik,
zač. vodja šole.

Tržne cene v Ljubljani

dné 4. julija t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	76
Rež,	4	87
Ječmen	3	71
Oves,	2	93
Ajda,	5	26
Proso,	5	85
Koruza,	5	60
Leča	8	—
Grah	8	—
Fizol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	1	96
Maslo,	1	88
Mast,	1	70
Špeh frišen	1	78
" povojen,	1	85
Surovo maslo,	1	21/8
Jajca, jedno	1	52
Mleko, liter	1	60
Goveje meso, kilogram	1	52
Telećeje	1	62
Svinjsko	1	32
Koštrunovo	1	40
Kokoš	1	17
Golob	1	16
Seno, 100 kilogramov	2	16
Slama,	1	78
Drva trda, 4 kv. metre	6	40
" mehka,	1	20

Meteorologično poročilo.

(Pregled čez pretečeni teden.)

Barometer: Stanje barometrovo je bilo v pretečenem tednu visoko in sploh za 2.55 mm. višje, kot srednje stanje celega leta; znašalo je namreč 737.85 mm., ter bilo samo v ponedeljek podnormalno. Najvišje, za 4.31 mm. nad normalom, je bilo srednje stanje v soboto; najniže, za 0.12 mm. pod normalom, v ponedeljek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 4.43 mm. Stanje sploh je bilo tudi le 3krat podnormalno; najvišje, za 4.94 mm. nad normalom, v soboto zjutraj; najniže, za 0.80 mm. pod normalom, v ponedeljek opoludne; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 5.74 mm. Največji razloček v stanji jednega dne, za 2.48 mm., je imel torek; najmanjši, za 0.60 mm., sreda.

Thermometer: Stanje thermometrovo je bilo v pretečenem tednu srednje in le za 0.1° C. pod normalom, znašalo je namreč 18.8° C., ter bilo v ponedeljek, petek, soboto in nedeljo nadnormalno; v četrtek normalno; v tonek in sredo podnormalno. Najvišje, za 0.4° C. nad normalom, je bilo srednje stanje v ponedeljek, oziroma v soboto; najniže, za 1.5° C. pod normalom, v torek; razloček mej maksimum in minimum srednjega stanja je tedaj znašal 1.9° C. Stanje sploh je bilo 7krat nad, 14krat pa podnormalno; najvišje, za 6.9° C. nad normalom, v ponedeljek opoludne; najniže, za 3.9° C. pod normalom, v sredo zjutraj; razloček mej maksimum in minimum sploh je tedaj znašal 10.8° C. Največji razloček v stanji jednega dne, za 10.6° C., je imel ponedeljek; najmanjši, za 4.6° C., četrtek.

Vetrovi so bili v pretečenem tednu precej slabotni in tudi ne posebno spremenljivi. Največkrat, 7krat, je bil "vzhod", 5krat "jugoalahod", po 4krat "brezvetrije" in "burja", 1krat "gorenjec".

Nebo je bilo največkrat, 12krat, "po polnem jasno", 5krat "oblačno", 4krat "deloma jasno".

Vreme je bilo precej nestanovitno; teden je imel le dva deževna dneva s komaj 3.80 mm. mokrine.

Dunajska borza

dné 5. julija.

Papirna renta	78	gld. 60	kr.
Srebrna renta	79	45	"
Zlata renta	99	40	"
5% marcna renta	93	35	"
Akcije narodne banke	837	—	"
Kreditne akcije	293	—	"
London	119	95	"
Napol.	9	50	"
C. kr. cekini	5	65	"
Nemške marke	58	50	"
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld. 119	"
Državne srečke iz l. 1864.	100	167	75
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	25	"
Ogrska zlata renta 6%	119	60	"
" papirna renta 5%	88	25	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	114	50
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	118	20	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	90	"

Proda se

jeden startin = 150 hektolitrov rudečega istrijanskega vina po 15 gld. 50 kr. za hektoliter ab Montona, ali pa 16 gld. od postaje Pazin, brez posode.
Adreso pove upravnštvo tega lista. (431—3)

Rogaška Slatina. Glasovite kislina z glavberjevo soljo, gorko podalpinsko obnobje, slatina, železne kopeli, zdravilnica z mrzlo vodo. Glavno označenje: božični prebavljilnih organov. Krasni izleti, topliški salon, godba, koncerti, tombola itd. itd. Prospekti gratis. Stanovanje in voda naj se naroča pri vodstvu.

Broj 1835. (445—2)

Objava.

Razpisuje se natječaj za mjesto općinskog lječnika u ovome mjestu.

Plaća mu je ustanovljena u godišnjih 1500 forinta, koje će predplatno svakog mjeseca iz općinske blagajne surazmjerno primati za lječenje ubožnijeh cijelog općinskog okružja.

Imenovanje sljedit će na temelju dokaznica o nauku i praktičnom iskustvu u službovanju.

Iziskuje se, da općinski lječnik govori srpsko-hrvatskim jezikom i po mogućnosti da poznaje i italijanski.

Sa imenovanim lječnikom sklopiti će se pogodba najmanje za tri godine i utanačiti će se one pristojbine za njegova službovna putovanja u razna sela.

Rok natječaja traje do dana 20. srpnja t. g.

U Kninu, 30. junija 1883.

C. kr. vladin povjerenik — Upravitelj općine Skarić.

JOSIP GEBA,

urar,

v Slonovih ulicah št. 11,
priporoča svojo mnogovrstno in izbrano zalogu

zlatih in srebrnih žepnih ur,
ur na nihalo, da bijó ali pa tudi ne, salonskih, stenskih ur, franceskih in ameriških vzbujevalcev, ur iz Schwarzwalda itd. itd.

Velika izbér

švicarskih sviralk,

ki svirajo 2 do 10 komadov, z bobnom in zvončekom, v bogato opravljenih zabočkih, posebno pripravne za slavnostna darila.

Ceniki na zahtevanje brezplačno. (452—1)

Poprave zvršujejo se najboljše in najhitreje.

Vožni red c. kr. priv. južne železnice

od 1. junija 1883 naprej.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jaderni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod	6:45 zvečer	7— zjutraj	1:30 popol.	—
Mürzzuschlag	"	10:2	10:27	5:27	5:45 zjutraj
Gradece	11:59 po noči	12:58	popol.	9:30 zvečer	10:40 dopol.
Maribor	1:19	2:23	"	11:41 po noči	2:28 popol.
Celje	2:43	3:51	10:29 dopol.	1:50	5:35 "
Laški Trg	—	4:8	10:46 "	2:6	5:58 "
Rimske Toplice	—	4:20	10:58 "	2:17	6:15 zvečer
Zidani Most	3:25 zjutraj	4:43	11:35 "	2:43	6:47 "
Ljubljana	Prihod	4:42	6:6 zvečer	1:19 popol.	4:27 "
Odhod	4:45	6:11	1:28	5:45 zjutraj	9:55 "
Postojina	6:3	7:51	3:36	7:52	1:31 po noči
Nabrežina	7:44	9:34	5:48	10:4 dopol.	5:14 zjutraj
Trst	Prihod	8:10	10:—	6:23 zvečer	10:38 "

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jaderni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst	Odhod	8— zvečer	6:40 zjutraj	10:5 dopol.	8:15 zvečer
Nabrežina	"	8:42	7:14	6:47	9:44
Postojina	10:13	9:11	dopol.	9:22	1:53 po noči
Ljubljana	Prihod	11:25 po noči	10:38	3:	